

6. Programma Culturele infrastructuur en monumenten

Inleiding en ontwikkelingen

Cultuur is een kerntaak van de Provincies en zien we als belangrijke pijler voor een aantrekkelijk Zeeuws vestigingsklimaat, dus voor wonen, werken, studeren, ondernemen en persoonlijke ontwikkeling (onderwijs en cultuureducatie) en sociaal contact. En uiteraard ook voor de toeristische aantrekkingskracht, als stimulans voor meer Zeeuwse beleving, overnachtingen en bestedingen. In nauwe samenwerking met de Z4 is in 2018 het Bidbook "Samen in Zee, Cultuur als pijler van stedelijke aantrekkelijkheid" opgesteld om zo een stevig beeld neer te zetten van Zeeland als een regio met een - in de context van Nederland - bijzonder en onderscheidend profiel op het vlak van cultuur en stedelijkheid. Vervolgens hebben vertegenwoordigers uit de Zeeuwse praktijk, waaronder gemeenten en instellingen op het gebied van onderwijs, leefbaarheid, zorg, economie en toerisme, hun visie gegeven over het onderscheidend vermogen van Zeeland en hoe we dit beter kunnen benutten. 'Samen in Zee 2, Het cultuurprofiel van Zeeland' vormt de opbrengst van deze kijk op Zeeuwse zaken. Bidbook en cultuurprofiel zijn beide aangeboden aan de minister van OCW.

Het Bidbook is opgesteld tegen de achtergrond van:

1. Rapport 'Zeeland in stroomversnelling' waarin de commissie Balkenende stelt dat cultuur in belangrijke mate bijdraagt aan het vestigingsklimaat en de leefbaarheid van Zeeland. De commissie Balkenende ziet cultuur als onmisbare schakel in het keren van de geleidelijke achteruitgang in bewoners en voorzieningen naar het bundelen van krachten richting duurzame economische structuurversterking, waarbij inzet op stedelijke aantrekkelijkheid noodzakelijk is.
2. De nieuwe cultuurnotasystematiek van het Rijk vanaf 2021.
3. Het feit dat Zeeland weinig stedelijk profiel/imago heeft (kunst, cultuur, werk, onderwijs etc.) maar zo'n profiel wel essentieel is voor een aantrekkelijk vestigingsimago om (ook) (young) professionals.

De uitwerking van de kansen en actiepunten in het Bidbook vormt een opmaat tot een herpositionering van Zeeland als provincie met, naast de bekende kwaliteiten (land, zee, pionierszin, ruimte), net zo goed een helder stedelijk cultureel profiel. Dat profiel kent regionale, nationale en internationale aspecten, benadrukt de korte afstand van Zeeland tot grote stedelijke gebieden en is het product van een creatieve wisselwerking tussen diverse sectoren. Kortom cultuur wordt als middel ingezet voor het versterken van de stedelijke aantrekkelijkheid en het daarmee onlosmakelijk verbonden 'ommeland'. Voorgaande vormt de basis voor de uitgangspunten voor cultuur na afloop van de huidige cultuurnota periode 2017-2020. In 2020 zal de samenhang tussen cultuur en bijvoorbeeld ruimtelijke kwaliteit en klimaatadaptatie verder worden uitgewerkt, in overleg met gemeenten, culturele en andere maatschappelijke organisaties.

Het Bidbook "Samen in Zee, Cultuur als pijler van stedelijke aantrekkelijkheid" en de uitvoering daarvan (samen met alle stakeholders en de Z4) is hierbij leidend. Het Bidbook is een middel om de cultuur in en vanuit Zeeland en met name die in de stedelijke gebieden in Zeeland op de landelijke kaart te zetten. Dit door acties uit het Bidbook concreet gestalte te geven, te beginnen met het realiseren van een kunst- en culiroute (actiepunt uit het rapport Balkenende) én door het Bidbook te gebruiken als basis voor de citymarketing van Zeeland. Tegelijkertijd wordt hiermee ook ingespeeld op de 'Uitgangspunten nieuw cultuurstelsel 2021-2024' van de minister van OCW. De minister wil in haar komende cultuurbeleidsperiode een verbreding van de basisinfrastructuur door stedelijke regio's, incl. Zeeland, een sleutelrol in het Nederlandse cultuurstelsel te laten vervullen. Afstemming van rijksbeleid, lokaal beleid en regionale samenwerking kunnen bijdragen aan de verder uitwerken en uitvoeren van de in het Bidbook aangegeven uitgangspunten en actiepunten.

We richten ons op alle Zeeuwse inwoners, de bezoekers én op hen die zich hier willen vestigen. We hebben daarbij specifieke aandacht voor de relatie met Zeeuwse jongeren in aansluiting op de versterking van de stedelijke aantrekkelijkheid van Zeeland. Wij vinden het daarbij belangrijk om aandacht te besteden aan cultureel erfgoed en creatieve economie om zo de stad aantrekkelijk te maken en (jonge) mensen te behouden in Zeeland.

Speerpunten

- Uitvoering Bidbook Cultuur als pijler van stedelijke aantrekkelijkheid

- Voorbereiden nieuw provinciaal cultuurbeleid vanaf 2021 daarbij anticiperend op nieuw beleid OCW vanaf 2021
- (Talent)ontwikkeling jongeren (cultuureducatie, amateurkunst, creatieve economie)
- Cultureel erfgoed (inclusief herbestemming en duurzaamheid)
- Bijdragen Kunsten aan de Zeeuwse identiteit, het vestigingsklimaat, de vrijetijdseconomie en de promotie van Zeeland
- Versterken samenwerking met gemeenten via regioarrangementen

Beleidskader

Nota provinciaal cultuurbeleid 2017-2020 (vastgesteld in PS 3 juni 2016)

Reguliere taken

- Bibliotheekwet (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob))
- Erfgoedwet
- Mediawet

Maatschappelijk effect

In samenwerking met interne en externe partners realiseren van een toekomstbestendige culturele infrastructuur die toegankelijk is voor een breed publiek en dienstbaar aan het vestigingsklimaat, de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Doelstellingen

Culturele infrastructuur

In samenwerking met externe partners bijdragen aan een toekomstbestendige culturele infrastructuur gericht op de Zeeuwse inwoners, de bezoekers en hen die zich hier willen vestigen en als basis voor het versterken van de stedelijke aantrekkelijkheid als motor voor de ontwikkeling van vitale Zeeuwse regio's.

Acties

Jaarlijks in afstemming met andere provinciale opgaven prestatieafspraken maken.

Prestatieafspraken maken met ZB| Planbureau en Bibliotheek van Zeeland (ZB), Zeeuws Museum, Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) en Centrum voor Beeldende Kunst vormgeving en architectuur Zeeland (CBK Zeeland) maken over hun inzet en bijdragen aan de culturele infrastructuur in relatie tot andere sectoren.

Afspraken maken met Zeeuwse gemeenten over gezamenlijke aanpak en ondersteuning van activiteiten op (onderdelen van) het terrein van in ieder geval de kunsten, bibliotheekwerk, cultuureducatie en restauratie Rijksmonumenten via de regioarrangementen

Ondersteunen van het Publicatie- en Documentairefonds Zeeland ondergebracht bij het Prins Bernhard Cultuurfonds voor jaarlijks ten minste twee documentaires en drie publicaties die Zeeland op bijzondere wijze voor het voetlicht brengen

Cultureel erfgoed

Het materieel en immaterieel erfgoed van Zeeland wordt zoveel mogelijk behouden, op een duurzame manier beheerd en ontsloten voor een breed publiek.

Acties

Op basis van de bestuurlijke afspraak met het Rijk invulling geven aan de instandhouding van rijksmonumenten door in overleg met gemeenten subsidie te verlenen voor de restauratie van ten minste drie rijksmonumenten.

Invulling geven aan de ondersteuning aan de eigenaren van de 190 cultuurhistorisch waardevolle boerderijcomplexen die zijn geselecteerd bij de in 2018 afgeronde boerderijselectie (opgenomen in het Omgevingsplan Zeeland 2018).

Uitwerken van het verhaal van Zeeland via maximaal negen aansprekende iconische kernverhalen (de Zeeuwse erfgoedlijnen) waardoor meer focus en samenhang gebracht wordt en het erfgoed 'vermarkt' kan worden.

Kunsten

Het vanuit de artistiek inhoudelijke kwaliteit van de kunsten bijdragen aan de Zeeuwse identiteit, het vestigingsklimaat, de vrijetijdseconomie en de promotie van Zeeland.

Acties

Ondersteunen van culturele producties, festivals en organisaties die zich onderscheiden op het gebied van Zeeland als decor en inspiratiebron

Ondersteunen door het subsidiëren van ieder geval Zeeland Nazomer Festival, Film by the Sea, Vestrock en Het Zeeuws Orkest, alsmede door in te zetten op (verder) versterking van de festivals (uitvoering Bidbook Cultuur als pijler voor stedelijke aantrekkelijkheid). Zie ook opgave Zichtbaar Zeeland.

(Talent)ontwikkeling van en cultuureducatie voor jongeren

Het stimuleren van een doorgaande leerlijn cultuureducatie (van primair onderwijs tot en met hogeren universitair onderwijs) bij zowel de culturele instellingen als bij het onderwijs in Zeeland en het ondersteunen van talentontwikkelingstrajecten voor jongeren.

Acties

Via prestatieafspraken met Stichting Cultuurkwadraat, Stichting Kinderkunstweek en HZ Cult verder uitbouwen van een eenduidige Zeeuwse aanpak cultuureducatie

Hierdoor kunnen kinderen, jongeren en jongvolwassenen in Zeeland opgroeien met een doorgaande culturele leerlijn van primair onderwijs tot en met hoger onderwijs/universitair onderwijs.

Stichting Cultuurkwadraat: Voert in opdracht van Provincie en gemeenten en i.s.m. PO in Zeeland de Rijksmatchingsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit primair onderwijs uit.

Via prestatieafspraken met o.a. Kunstbende en Jeugdtheaterschool ontwikkelingstrajecten ondersteunen die jongeren de mogelijkheid bieden om zich (verder) te ontplooiën.

Mede mogelijk maken vervoer naar musea van leerlingen uit het Primair Onderwijs.

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2015	2016	2017	2018	2019

Aantal bezoekers Zeeuwse musea	527.199	517.276	552.276	592.267	592.000*
Aantal toekenningen voor restauratie rijksmonumenten	4	4	4	4	4
Restauratievolume **	Gegevens bij bron niet beschikbaar	Gegevens bij bron niet beschikbaar	Gegevens bij bron niet beschikbaar	Gegevens bij bron niet beschikbaar	Gegevens bij bron niet beschikbaar
Aantal leerlingen cultuureducatie VO-MBO-HBO	7.509	6.648	7.000	8.165 (cursusjaar 2017-2018)	8.000***
Aantal deelnemers JeugdTheaterSchool Zeeland	259	264	215	221	220***
Aantal leerlingen restauratie opleidings project	17	11	12	15	15***

* Betreft aanname dat aantal bezoekers overeenkomstig is met 2018.

** In Databank Erfgoedmonitor (bronhouder conform ministeriële regeling beleidsindicatoren) zijn de gegevens 2015, 2016, 2017, 2018 en 2019 (nog) niet opgenomen.

*** Op basis van aanname dat aantal deelnemers / leerlingen t.o.v. 2018 stabiel zal blijven.

Doelindicatoren

Doel	Indicator	Stand 2019	Streefwaarde 2020	Einddoel
Toekomstbestendige culturele infrastructuur	Receptieve deelname aan activiteiten van Zeeuwse inwoners van 16 jaar en ouder (monitoring ZB) in aantallen	192.000 *	192.000	192.000
(Talent) ontwikkeling en cultuureducatie jongeren PO en VO	Deelname aantal leerlingen ** cultuureducatie PO	54.000	54.000	54.000

* Bron CBS: aantal inwoners Zeeland 2019 minus aantal inwoners jonger dan 20 jaar > afgerond 320.000. Ruim 60% van dit aantal (bron Staat van Zeeland ZB) bezoekt in 2017 culturele evenementen = 192.000

** Bron CBS: 2019 aantal jongeren Zeeland 5-19 jaar is afgerond 60.000. Aanname is dat gelet op de kerndoelen PO bijna alle PO scholen iets aan cultuureducatie doen > 90% x 60.000 = 54.000

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	B2020
Lasten	
060101 Culturele infrastructuur	14.814
060102 Cultureel erfgoed	1.878
060103 Kunsten	390
060104 (Talent)ontwikkeling van en cultuureducatie voor jongeren	484
069999 Ambtelijke inzet	564

Totaal Lasten	18.130
Baten	
060101 Culturele infrastructuur	1.331
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-16.799
Onttrekkingen	
980699 Bestemmingsreserves-Pr.6	160
Toevoegingen	
980699 Bestemmingsreserves-Pr.6	250
Mutaties reserves	-90
Resultaat na bestemming	-16.889